

**PENGURUSAN PERSEKITARAN TANAH TINGGI MELALUI
UNDANG-UNDANG TORT: KAJIAN PERUNDANGAN
MALAYSIA MENYUSURI ASPEK KECUAIAN**

***(ENVIRONMENTAL MANAGEMENT ON HIGHLANDS THROUGH THE
LAW OF TORT: STUDY ON MALAYSIAN LEGISLATION FOCUSING ON
NEGLIGENCE)***

**Muhammad Rizal Razman, Rozimah Muhamad Rasdi
& Sharifah Zarina Syed Zakaria**

Abstrak

Undang-undang tort merupakan salah satu undang-undang persendirian yang memainkan peranan penting dalam pengurusan persekitaran tanah tinggi. Sehubungan dengan itu, kertas ini mengkaji undang-undang tort dengan tumpuan kepada aspek kecuaiian di dalam hal yang berkaitan dengan pengurusan persekitaran tanah tinggi. Kertas kerja ini turut mengenalpasti kes dan tindakan yang berkaitan dengan pengurusan persekitaran tanah tinggi menerusi undang-undang tort dengan tumpuan kepada aspek kecuaiian di Malaysia. Akhir sekali, kertas ini juga membincangkan mengenai undang-undang yang tersebut di atas sebagai instrumen untuk kesejahteraan persekitaran tanah tinggi terpelihara.

Kata kunci: Undang-Undang Tort, Pengurusan Persekitaran, Tanah Tinggi, Kecuaian

Abstract

The law of tort is one of the private law that plays an important role in the environmental management of the highlands. Accordingly, this paper reviews the law of tort focusing on negligence in matters related to the environmental management of the highlands. This paper also identifies cases and actions related to the environmental management of the highlands through the law of tort focusing on negligence in Malaysia. Finally, this paper discusses the above-mentioned laws as instruments for the well-being of the highlands environment is protected.

Keywords: The Law of Tort, Environmental Management, Highlands, Negligence

PENGENALAN

Undang-undang awam dan persendirian memainkan peranan yang amat penting di dalam konteks pengurusan persekitaran tanah tinggi. Perkembangan undang-undang adalah supaya memastikan kesejahteraan persekitaran tanah tinggi terpelihara, yang mana, hal sedemikian bukanlah hanya terletak kepada undang-undang awam sahaja tetapi juga merangkumi undang-undang persendirian (Ball & Bell 1995, Muhammad Rizal 2002). Senarai di antara undang-undang awam yang memberi penekanan terhadap pengurusan persekitaran tanah tinggi di Malaysia, iaitu:-

- (a) Undang-undang kualiti alam sekeliling menerusi Akta Kualiti Alam Sekeliling, 1974 (Akta 127).
- (b) Undang-undang jalan, parit dan bangunan menerusi Akta Jalan, Parit dan Bangunan, 1974 (Akta 133).
- (c) Undang-undang perancangan bandar dan desa menerusi Akta Perancangan Bandar dan Desa, 1976 (Akta 172).
- (d) Undang-undang kerajaan tempatan menerusi Akta Kerajaan Tempatan, 1976 (Akta 171).
- (e) Undang-undang tanah menerusi Kanun Tanah Negara, 1965 (Akta 56).
- (f) Undang-undang perlindungan hidupan liar menerusi Akta Perlindungan Hidupan Liar, 1972 (Akta 76).
- (g) Undang-undang hutan menerusi Akta Perhutanan Negara, 1984 (Akta 313).
- (h) Undang-undang jenayah menerusi Kanun Kesiksaan (Akta 574)

Kesemua undang-undang yang dinyatakan di atas adalah merupakan undang-undang yang diklasifikasikan sebagai undang-undang awam kerana undang-undang yang tersebut di atas adalah undang-undang yang mengawalselia dan mentadbir hubungan diantara negara Malaysia dan seseorang individu atau sekumpulan individu-individu.

Manakala undang-undang persendirian di Malaysia yang memainkan peranan yang penting di dalam konteks memastikan kesejahteraan persekitaran tanah tinggi, antaranya ialah undang-undang tort. Undang-undang tort ini pula boleh dibahagikan kepada beberapa bahagian. Ianya merangkumi aspek tanggungan keras, kعاuganggu persendirian, pencerobohan dan kecuaiian. Ini berdasarkan kepada hak-hak, tindakan-tindakan dan remedi-remedi yang dibuat oleh pihak menuntut yang mengalami kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian.

Justeru, kertas ini memberikan fokus kajian terhadap undang-undang tort dalam pengurusan persekitaran tanah tinggi menurut perundangan Malaysia dengan menyusuri aspek kecuaiian bagi kesejahteraan persekitaran tanah tinggi terpelihara.

PERUNDANGAN MALAYSIA DALAM HAL-EHWAL UNDANG-UNDANG TORT DENGAN MENYUSURI ASPEK KECUAIAN

Di Malaysia, tiada terdapat peruntukan di dalam perundangan yang dikhaskan untuk mengawalselia dan mentadbir undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian secara spesifik. Sehubungan dengan itu, Akta Undang-Undang Sivil, 1956 (Akta 67) akan digunapakai. Di dalam seksyen 3 Akta Undang-Undang Sivil, 1956 (Akta 67) memperuntukkan bahawa: -

“ 3(1) Save so far as other provision has been made or may hereafter be made by any written law in force in Malaysia, the Court shall:

- (a) in West Malaysia or any part thereof, apply the common law of England and the rules of equity as administered in England on the 7th day of April, 1956;*
- (b) in Sabah, apply the common law of England and rules of equity, together statutes of general application, as administered or enforced in England on the 1st day of December, 1951;*
- (c) in Sarawak, apply the common law of England and rules of equity, together statutes of general application, as administered or enforced in England on the 12th day of December, 1949.*

Provided that the said common law, rules of equity and statutes of general application shall be applied so far only as the circumstances of States of Malaysia and their respective inhabitants permit and subject to such qualifications as local circumstances render necessary.”

Berdasarkan kepada peruntukan di dalam seksyen 3 Akta Undang-Undang Sivil, 1956 (Akta 67) di atas, jelas di sini bahawa, apabila sesuatu perkara undang-undang itu, tiada di dalam Statut di Malaysia, maka Undang-Undang Inggeris akan digunakan di Malaysia tertakluk kepada syarat

penyesuaian jika keadaan tempatan memerlukan (Wu 1987). Sehubungan dengan itu, undang-undang tort tumpuan kepada aspek kecuaiian di Malaysia adalah berdasarkan dan berasaskan kepada Undang-Undang Inggeris.

Menyusuri Aspek Kecuaian

Menurut definisi yang di berikan oleh Lord Wright di dalam kes *Loughelly Iron & Coal v M'Mullan* [1934] AC 1, 25:-

“Negligence means more than heedless or careless conduct...it properly connotes the complex of duty, breach and damage thereby suffered by the person to whom the duty was owing.”

Berdasarkan kepada definisi di atas, jelas di sini, kecuaiian merupakan suatu perbuatan yang melebihi dari suatu perbuatan kelalaian dan perbuatan yang tidak berhati-hati. Ianya mempunyai hubung-kait dengan konsep-konsep tanggungjawab, pelanggaran tanggungjawab serta kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian yang dialami oleh seseorang. Sehubungan dengan itu, elemen-elemen penting di dalam undang-undang kecuaiian adalah seperti berikut:-

- (1) Tanggungjawab berhati-hati dipertanggungjawabkan ke atas individu (defendan) yang menyebabkan kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian ke atas individu lain (plaintif);
- (2) Wujudnya pelanggaran terhadap tanggungjawab yang tersebut di atas;
- (3) Wujudnya kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian yang berpunca dari pelanggaran tanggungjawab yang tersebut di atas;
- (4) Wujudnya perhubungan munasabah yang dekat di antara kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian serta pelanggaran tanggungjawab yang tersebut di atas (Salleh 1990).

Tanggungjawab Berhati-Hati

Tanggungjawab berhati-hati adalah elemen pertama yang penting di dalam undang-undang kecuaiian. Oleh yang demikian, apabila plaintif ingin membuat tuntutan ke mahkamah terhadap satu pihak lain iaitu defendan di bawah undang-undang kecuaiian, maka plaintif mestilah membuktikan kepada mahkamah bahawa wujudnya tanggungjawab berhati-hati ke atas defendan yang menyebabkan kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian kepada plaintif.

Tanggungjawab berhati-hati melalui “prinsip asas kejiranan” telah diketengahkan oleh Lord Atkin di dalam kes *Donoghue v Stevenson* [1932] AC 562. Berdasarkan kepada “prinsip asas kejiranan” ini, setiap individu, adalah bertanggungjawab dan dikehendaki mengambil tindakan yang berhati-hati secara munasabah dan berpatutan supaya mengelakkan perbuatan atau ketinggalan perbuatan yang mana secara munasabah dan berpatutan boleh dilihat serta dijangkakan akan mencederakan dan merugikan jiran beliau (Rogers 1989). Seterusnya, jiran pula adalah dirujuk kepada pihak-pihak yang begitu dekat dengan kesan dan menerima kesan secara langsung oleh tindakan perbuatan individu berkenaan (Rogers 1989).

Perlanggaran Tanggungjawab Berhati-Hati

Selepas plaintif berjaya membuktikan kepada mahkamah bahawa wujudnya tanggungjawab berhati-hati ke atas defendan, maka kini plaintif pula dikehendaki membuktikan kepada mahkamah bahawa tanggungjawab berhati-hati yang dipertanggungjawabkan ke atas defendan itu telah dilanggar dan diabaikan oleh defendan itu sendiri.

Bagi penentuan pelanggaran tanggungjawab berhati-hati ini, ujian “a reasonable man” iaitu ujian “seseorang yang munasabah dan berpatutan” akan digunakan. Ini adalah berdasarkan kepada ujian di dalam kes *Bolam v Friern Hospital Management* [1957] 2 All ER 118, 121. Sehubungan dengan itu, plaintif adalah dikehendaki membuktikan kepada mahkamah bahawa pelanggaran tanggungjawab berhati-hati defendan itu, adalah berdasarkan kepada tindakan perbuatan atau

ketinggalan perbuatan defendan di bawah tahap berhati-hati “seseorang yang munasabah dan berpatutan.”

Seterusnya, apakah yang dimaksudkan “seseorang yang munasabah dan berpatutan?” Oleh yang demikian, perlulah merujuk kepada kes *Glasgow Corporation v Muir* [1943] A.C. 448. Di dalam kes *Glasgow Corporation v Muir* ini, Lord Macmillan telah mendefinisikan “a reasonable man” iaitu “seseorang yang munasabah dan berpatutan” sebagai:-

“an ordinary competent man exercising that particular act. In the case of a medical man, negligence means failure to act accordance with the standards of reasonably competent medical men at the time. There may be one or more perfectly proper standards, and if he conforms with one of these proper standards, then he is not negligent.”

Berdasarkan kepada definisi yang di berikan oleh Lord Macmillan di dalam kes *Glasgow Corporation v Muir* di atas, jelas di sini bahawa maksud “seseorang yang munasabah dan berpatutan” adalah seseorang yang biasanya cekap melaksanakan sesuatu tindakan. Di dalam kes yang berkaitan dengan pegawai perubatan, kecuaian bererti kegagalan suatu tindakan menurut tahap kecekapan yang munasabah dan berpatutan bagi seorang pegawai perubatan. Ianya mungkin terdapat satu atau lebih tahap-tahap yang bersesuaian lagi sempurna dan sekiranya beliau mengikuti salah satu tahap-tahap yang bersesuaian berkenaan, beliau dianggap tidak cuai.

Jelas di sini bahawa, berdasarkan kepada perbincangan di atas yang merujuk kepada beberapa keputusan mahkamah, bagi menentukan, wujudnya pelanggaran tanggungjawab berhati-hati adalah merujuk kepada ujian “a reasonable man” iaitu ujian “seseorang yang munasabah dan berpatutan”. Sehubungan dengan itu, plaintif adalah dikehendaki membuktikan kepada mahkamah bahawa pelanggaran tanggungjawab berhati-hati defendan itu, adalah berdasarkan kepada tindakan perbuatan atau ketinggalan perbuatan defendan di bawah tahap berhati-hati “seseorang yang munasabah dan berpatutan.”

Kecederaan, Kerosakkan Dan/Atau Kerugian Adalah Berpunca Dari Pelanggaran Tanggungjawab Berhati-Hati

Seterusnya, plaintif dikehendaki pula membuktikan kepada mahkamah elemen yang berikutnya iaitu kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian adalah berpunca dari tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati. Untuk itu, perlulah merujuk kepada kes *Government of Malaysia & Ors v Jumaat Mahmud & Anor* [1977] 2 MLJ 10. Di dalam kes ini, Mahkamah Persekutuan memberi keputusan memihak kepada Perayu-Perayu/Defendan-Defendan memandangkan guru berkenaan telah sedaya upaya memastikan pelajar-pelajar di bawah jagaannya dilindungi dari apa jua bahaya yang diketahui olehnya. Di dalam penghakiman, Yang Arif Raja Azlan Shah memutuskan bahawa:-

“.....must commensurate with her opportunity and ability to protect the pupil from dangers that are known or that should be apprehended. It is not a duty of insurance against harm but only a duty to take reasonable care for the safety of the pupil. The sole question is a question of causation again assuming the injury was in fact caused by wrongful act of the teacher it cannot be said the it was reasonably foreseeable.”

Jelas di sini bahawa, berdasarkan kepada perbincangan di atas yang merujuk kepada keputusan mahkamah itu tadi, untuk membuktikan kepada mahkamah akan kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian adalah berpunca dari tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati, tiga perkara perlu diberi penekanan iaitu:-

- (a) Risiko atau kecederaan berkenaan boleh dijangkakan;
- (b) Sekiranya risiko atau kecederaan berkenaan boleh dijangkakan, maka defendan perlulah pula mengambil langkah berjaga-jaga untuk melindungi plaintif; dan
- (c) Sekiranya defendan gagal mengambil langkah berjaga-jaga untuk melindungi plaintif setelah risiko atau kecederaan berkenaan boleh dijangkakan, maka baharulah plaintif telah

berjaya membuktikan kepada mahkamah bahawa kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian adalah berpunca dari tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati berkenaan (Salleh 1990).

Seterusnya, ujian “but for” akan digunakan di mahkamah bagi menentukan samada elemen yang tersebut di atas dapat dibuktikan oleh plaintiff iaitu kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian adalah berpunca dari tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati.

Untuk itu, rujuk kes *JEB Fasteners Ltd. v Marks Bloom & Co.*[1983] 1 All ER 583 Mahkamah telah menggunakan ujian “but for.” Berpanduan kepada ujian “but for” ini, sekiranya kecuaiannya Defendan itu bukanlah punca kepada kerugian Plaintiff maka Defendan tidak akan dipertanggungjawabkan terhadap tuntutan Plaintiff. Sehubungan dengan itu, di dalam kes ini, Defendan telah membuktikan bahawa kecuaiannya di dalam menyediakan laporan kewangan berkenaan bukanlah punca kerugian yang dialami oleh Plaintiff. Oleh itu, mahkamah telah memberi keputusan memihak kepada Defendan dimana Defendan tidak dipertanggungjawabkan terhadap tuntutan Plaintiff berkenaan.

Perhubungan Munasabah Yang Dekat Di Antara Kecederaan, Kerosakkan Dan/Atau Kerugian Serta Pelanggaran Tanggungjawab Berhati-Hati

Selepas ketiga-tiga elemen penting di dalam undang-undang kecuaiannya telah dibuktikan oleh plaintiff, maka kini, plaintiff perlulah pula membuktikan kepada mahkamah, elemen yang keempat iaitu elemen terakhir di dalam undang-undang kecuaiannya.

Elemen yang keempat ini ialah perhubungan munasabah yang dekat di antara kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian serta tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati. Ujian terhadap elemen yang keempat ini adalah berdasarkan kepada kes *The Wagon Mound (No. 1)* [1961] AC 388.

Merujuk kepada kes *The Wagon Mound (No. 1)* [1961] AC 388, keputusan mahkamah iaitu Majlis Privy “Privy Council”. Mahkamah telah menegaskan bahawa elemen keempat di dalam undang-undang kecuaiannya mestilah dipatuhi iaitu mestilah wujud perhubungan munasabah yang dekat di antara kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian serta tindakan defendan yang melanggar tanggungjawab berhati-hati. Di dalam kes ini Respondan/Plaintif gagal membuktikan elemen keempat kerana hanya selepas 60 jam dari kejadian tumpahan minyak berkenaan, dok-dok berkenaan barulah disambar api yang mengakibatkan kapal-kapal yang sedang dibaiki di dok-dok berkenaan rosak dijilat api. Sehubungan dengan itu, jelas di sini bahawa perhubungan di antara kerosakkan dan kerugian di dalam kes ini serta tindakan Perayu/Defendan melanggar tanggungjawab berhati-hati adalah jauh sekali.

TINDAKAN DI BAWAH UNDANG-UNDANG TORT DALAM PENGURUSAN PERSEKITARAN TANAH TINGGI MENYUSURI ASPEK KECUAIAN DI MALAYSIA

Terdapat beberapa kes yang telah dibawa ke Mahkamah yang berkaitan dengan tindakan undang-undang tort di dalam pengurusan persekitaran tanah tinggi yang merujuk kepada aspek kecuaiannya di Malaysia. Di antaranya ialah kes *Guan Soon Tin Mining v Wong* [1969] 1 MLJ 99 dan kes *MC Gowan & Anor v Wong Shee Fun & Anor* [1966] 1 MLJ 1.

Di dalam kes *Guan Soon Tin Mining v Wong* [1969] 1 MLJ 99. Pihak-pihak terlibat di dalam kes ini adalah seperti berikut:- *Guan Soon Tin Mining* merupakan Perayu dan Defendan, Manakala *Wong* pula adalah Respondan dan Plaintiff. Dalam fakta kes, Respondan/Plaintif telah menerima dari Pihak Berkuasa Lesen Pendudukan Sementara “Temporary Occupation Licence” (TOL) pada sebidang tanah. Sejurus itu, Respondan/Plaintif telah membina sebuah kolam ikan pada tanah berkenaan. Pada bulan Oktober 1964, Lesen Pendudukan Sementara berkenaan telah dibatalkan oleh Pihak Berkuasa. Selepas itu, Pihak Berkuasa telah memberi pula Lesen Kebenaran Melombong kepada Perayu/Defendan untuk menjalankan kegiatan melombong bijih. Berdasarkan kepada syarat

di dalam Lesen Kebenaran Melombong berkenaan, Perayu/Defendan diberi kebenaran untuk melupuskan sisa bijih dari lombong bijih Perayu/Defendan ke suatu kawasan yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa yang mana kawasan yang ditetapkan itu termasuklah kawasan kolam ikan Respondan/Plaintif. Oleh yang demikian, Respondan/Plaintif menuntut kerugian di atas tindakan Perayu/Defendan yang telah mencemarkan kolam ikan Respondan/Plaintif dengan sisa bijih dari Lombong Perayu/Defendan. Mahkamah sebelum ini telah memutuskan bahawa tindakan Perayu/Defendan adalah punca kepada pencemaran kolam ikan Respondan/Plaintif, maka Perayu/Defendan dikehendaki membayar pampasan kepada Respondan/Plaintif. Sehubungan dengan itu, Perayu/Defendan membawa kes ini ke Mahkamah Persekutuan untuk merayu ke atas keputusan Mahkamah di atas.

Perayu/Defendan membawa hujah bahawa bukanlah disebabkan kecuai Perayu/Defendan punca pencemaran kolam ikan. Respondan/Plaintif. Perayu/Defendan melupuskan sisa bijih ke kawasan berkenaan berdasarkan Lesen Kebenaran Melombong yang diberikan oleh Pihak Berkuasa. Manakala Respondan/Plaintif sepatutnya tidak boleh lagi meneruskan aktiviti ternak ikan di kawasan berkenaan, memandangkan Lesen Pendudukan Sementara berkenaan telah dibatalkan oleh Pihak Berkuasa.

Respondan/Plaintif membawa hujah bahawa Perayu/Defendan telah gagal mengambil langkah-langkah berhati-hati dan berjaga-jaga di dalam melaksanakan projek perlombongan. Kecuaian Perayu/Defendan mengambil langkah-langkah berhati-hati dan berjaga-jaga ini, telah mengakibatkan kolam ikan Respondan/Plaintif mengalami kerugian disebabkan pencemaran sisa lombong bijih.

Keputusan Mahkamah Persekutuan:- Mahkamah telah memutuskan bahawa sesuatu tuntutan yang dibuat di bawah undang-undang kecuai hendaklah memenuhi kesemua elemen di bawah undang-undang kecuai. Di dalam kes ini, Respondan/Plaintif telah gagal membuktikan elemen-elemen berkenaan dengan jelas. Tindakan Perayu/Defendan menjalankan aktiviti perlombongan bukanlah punca kepada pencemaran kolam ikan Respondan/Plaintif. Ini adalah kerana Perayu/Defendan melupuskan sisa bijih ke kawasan berkenaan berdasarkan Lesen Kebenaran Melombong yang diberikan oleh Pihak Berkuasa. Manakala Respondan/Plaintif sepatutnya tidak boleh lagi meneruskan aktiviti ternak ikan di kawasan berkenaan, memandangkan Lesen Pendudukan Sementara berkenaan telah dibatalkan oleh Pihak Berkuasa.

Manakala di dalam kes *MC Gowan & Anor v Wong Shee Fun & Anor* [1966] 1 MLJ 1 pula, pihak-pihak terlibat di dalam kes ini adalah seperti berikut:- MC Gowan & Anor merupakan pihak plaintif dan Wong Shee Fun & Anor pula merupakan pihak defendan. Dalam fakta kes, pihak plaintif telah membuat tuntutan terhadap pihak defendan di atas kecuai pihak defendan di dalam melaksanakan projek pembangunan di kawasan pihak defendan sendiri. Kecuaian pihak defendan itu, telah mengakibatkan tanah runtuh. Tanah runtuh itu telah memasuki ke dalam sungai dan seterusnya menjadi punca kepada banjir yang merosakkan dan merugikan harta milik pihak plaintif. Tambahan lagi, kecuai Defendan Pertama gagal menyediakan pembentung yang sesuai bagi mengelakkan dari banjir berlaku. Manakala pihak plaintif telah membawa hujah bahawa pihak defendan telah gagal mengambil langkah-langkah berhati-hati dan berjaga-jaga di dalam melaksanakan projek pembangunan di kawasan pihak defendan sendiri. Kecuaian pihak defendan mengambil langkah-langkah berhati-hati dan berjaga-jaga ini, telah mengakibatkan plaintif mengalami kerugian. Seterusnya, pihak defendan pula membawa hujah yang menyatakan bahawa bukanlah tindakan pihak defendan merupakan punca kerugian plaintif.

Akhir sekali, mahkamah telah memutuskan bahawa sesuatu tuntutan yang dibuat di bawah undang-undang kecuai hendaklah memenuhi kesemua elemen di bawah undang-undang kecuai. Di dalam kes ini pihak plaintif telah berjaya membuktikan kesemua elemen berkenaan dan jelas di dalam kes ini bahawa pihak defendan telah gagal mengambil langkah-langkah yang munasabah bagi mengelak dari berlakunya banjir yang mengakibatkan kerugian kepada plaintif. Sebagai tambahan di dalam sesuatu tuntutan yang dibuat di bawah undang-undang kecuai, plaintif tidaklah perlu membuktikan mereka mempunyai hak terhadap tanah berkenaan dan tidaklah juga perlu

membuktikan bahawa orang-orang awam yang lain mengalami kerugian berpunca dari banjir berkenaan.

KESIMPULAN

Berdasarkan kepada perbincangan di atas, jelas di sini bahawa, apabila seseorang yang mengalami kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian yang berpunca dari pencemaran yang mengganggu-gugat kepada kesejahteraan persekitaran tanah tinggi, maka beliau bolehlah mengambil tindakan undang-undang yang berdasarkan kepada undang-undang tort dalam pengurusan persekitaran tanah tinggi tumpuan kepada aspek kecuaiian terhadap pihak yang melakukan pencemaran berkenaan.

Di bawah undang-undang tort dalam pengurusan persekitaran tanah tinggi tumpuan kepada aspek kecuaiian ini, pihak yang mengalami kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian yang berpunca dari pencemaran yang mengganggu-gugat kepada kesejahteraan persekitaran tanah tinggi, perlulah membuktikan kepada mahkamah keempat-empat elemen penting yang tersebut dalam perbincangan di atas.

Sesuatu tindakan yang dibuat di bawah undang-undang tort dalam pengurusan persekitaran tanah tinggi tumpuan kepada aspek kecuaiian, terdapat kelebihan dan kelemahannya. Kelebihan, jika sesuatu tindakan di buat di bawah undang-undang ini ialah dimana pihak menuntut (plaintif) tidak perlu membuktikan mempunyai hak terhadap tanah berkenaan dan tidaklah juga perlu membuktikan bahawa orang-orang awam yang lain mengalami kerugian berpunca dari pencemaran berkenaan (Salleh 1990, Wolf & White 1995).

Manakala kelemahan, jika sesuatu tindakan di buat di bawah undang-undang ini ialah mahkamah menunjukan keengganan untuk menerima tuntutan yang berkaitan dengan kerugian ekonomi semata-mata "pure economic loss." Mahkamah hanya menerima tuntutan yang di buat berdasarkan kepada kecederaan yang dialami serta kerosakan dan kerugian pada harta benda. Disamping itu juga, Mahkamah menunjukan ketegasan di dalam beban pembuktian. Kelazimannya, pihak menuntut (plaintif) menghadapi masalah semasa ingin membuktikan wujudnya perhubungan munasabah yang dekat di antara kecederaan, kerosakkan dan/atau kerugian serta pelanggaran tanggungjawab yang tersebut di atas (Salleh 1990, Wolf & White 1995).

PENGHARGAAN

Kajian penyelidikan ini dijalankan dengan bantuan kewangan daripada dana projek penyelidikan (XX-2007-006).

RUJUKAN

- Ball, S. & Bell, S. 1995. *Environmental Law*. London: Blackstone Press Limited.
- Beatrix Vohrah & Wu Min Aun. 1991. *The Commercial Law of Malaysia*. Petaling Jaya: Longman.
- Jamaluddin Md. Jahi. 2001. *Pengurusan alam sekitar di Malaysia: dari Stockholm ke Rio de Janeiro dan seterusnya*. Syarahan Perdana Universiti Kebangsaan Malaysia, 16 Februari. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Komiyama, H. & Takeuchi, K. 2006. Sustainability science: building a new discipline. *Sustain Sci* 1(1): 1–6.
- Muhammad Rizal Bin Razman & Syahirah Binti Abd. Shukor. 2001a. *Malaysian Commercial Law*. Malaysia: Mc-Graw Hill.
- Muhammad Rizal Bin Razman & Syahirah Binti Abd. Shukor. 2001b. *Malaysian Legal System: A Basic Guide*. Malaysia: Mc-Graw Hill.
- Muhammad Rizal Bin Razman. 2002. Pemakaian undang-undang kecuaiian di dalam menangani pencemaran alam sekitar di Malaysia. Dlm. Jamaluddin Md Jahi, Mohd Jailani Mohd Nor, Kadir Arifin & Muhammad Rizal Razman (pnyt.), *Isu-isu persekitaran di Malaysia*: 61-76. Bangi: Program Pengurusan Persekitaran, Pusat Pengajian Siswazah, Universiti Kebangsaan Malaysia.

- Rogers, W.V.H. 1989. *Winfield and Jolowicz on Tort*. London: Sweet & Maxwell.
- Salleh Buang. 1990. *The Law of Negligence in Malaysia*. Kuala Lumpur: Central Law Book Publications.
- Sands, P. 1995. *Principles of international environmental law I: Frameworks, standards and implementation*. Manchester: Manchester University Press.
- Sands, P. 2003. *Principles of international environmental law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wolf, S. & White, A. 1995. *Environmental Law*. London: Cavendish Publishing.
- World Commission on Environment and Development (WCED). 1987. *Our common future*. Oxford: Oxford University Press.
- Wu Min Aun. 1987. *Pengenalan Kepada Sistem Perundangan Malaysia*. Petaling Jaya: Longman.

Muhammad Rizal Razman, (Ph.D)

Professor

Pusat Penyelidikan Sains dan Governans Kelestarian (SGK)

Institut Alam Sekitar dan Pembangunan (LESTARI),

Universiti Kebangsaan Malaysia,

43600 UKM Bangi, Selangor, Malaysia.

Emel: mrizal@ukm.edu.my

Rozimah Muhamad Rasdi

Pusat Penyelidikan Sains dan Governans Kelestarian (SGK)

Institut Alam Sekitar dan Pembangunan (LESTARI),

Universiti Kebangsaan Malaysia,

43600 UKM Bangi, Selangor, Malaysia.

Emel: rozimahrasdi@gmail.com

Sharifah Zarina Syed Zakaria (Pengarang Koresponden), (Ph.D)

Professor

Pusat Penyelidikan Kelestarian Alam Sekitar, Ekonomi dan Sosial (KASES)

Institut Alam Sekitar dan Pembangunan (LESTARI),

Universiti Kebangsaan Malaysia,

43600 UKM Bangi, Selangor, Malaysia.

Emel: szarina@ukm.edu.my

Received : 29 July 2020

Accepted : 15 August 2020

Published : 30 September 2020